

Ścieżka edukacyjna **„Szczawnica – moja mała Ojczyzna”**

(program opracowano w oparciu o Statut Szkoły i podstawę Programową MEN oraz program Edukacja Regionalna – Dziedzictwo Kulturowe w Regionie Małopolska nr DKW – 4014 – 256/99)

Koncepcja programowa:

Opracowany program uwzględnia pogłębienie wiedzy o własnym regionie w sposób ciekawy, łatwy w realizacji przez uczniów. Uczy świadomej obserwacji otaczającego środowiska, wyszukiwania i podkreślenia walorów przyrodniczych i kulturowych regionu.

Cele edukacyjne:

1. Zachęcanie do pogłębiania wiedzy o swojej miejscowości.
2. Gromadzenie informacji różnymi metodami i technikami.
3. Wyrabianie umiejętności porządkowania i opracowania zebranych informacji.
4. Kulturowanie tradycji i zwyczajów regionalnych.
5. Kolekcjonowanie rzeczy związanych z własnym regionem.
6. Nabywanie umiejętności promowania swojej miejscowości.
7. Wyrabianie umiejętności dostrzegania zmian ułatwiających życie mieszkańcom.

Sposób wdrażania programu:

Realizacja treści zawartych w programie odbywać się będzie w formie zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych oraz w terenie (wycieczki). Podczas zajęć uczniowie będą obserwować to, co ich otacza, nauczą się współdziałać w grupie, posługiwać się różnymi technikami badawczymi oraz rozwiązywania problemów w sposób twórczy. O osiągniętych celach będą decydować wytwory pracy uczniów oraz zmiany świadomości w systemie wartości.

Ewaluacja:

Osiągnięcia uczniów będą kontrolowane poprzez:

- karty pracy
- sporządzenia sprawozdań
- przygotowanie kolekcji eksponatów
- udział w konkursach

Treści	Kształtowane umiejętności	Przedmiot
A. Położenie i nazwa miejscowości	1. Określić położenie geograficzne miasta w Polsce, w Małopolsce, w powiecie nowotarskim z uwzględnieniem sąsiadujących regionów2. Odczytać współrzędne geograficzne miasta z dokładnością do 1'3. Wyjaśnić pochodzenie nazwy – Szczawnica4. Odczytywać nazwy przysiółków oraz nazwy ulic – ćwiczenia z planem miasta5. Obliczyć: • rozciągłość miasta w km na podstawie planu• odległości między podanymi obiektami	Geografia Język polski Geografia Matematyka
B. Historia rozwoju miasta	1. Znać historię swojego miasta – wskazać kolejne etapy rozwoju2. Przedstawić sylwetki zmieniających się właścicieli Szczawnicy, ukazać ich ogromny wkład na rzecz uzdrowiska: • Józef Szalay• Adam Stadnicki	Historia J. polski Godzina wychowawcza

	3. Sporządzić rejestr uroczystości związanych z Rokiem Jubileuszowym Szczawnicy 4. Narysować i porównać - herb dawny - herb współczesny miasta 5. Sporządzić rejestr herbów szalayowskich 6. Odwiedzić miejsca pamięci narodowej, zapoznać się z ich historią	WOS Plastyka Plastyka Historia
C. Zróznicowanie środowiska geograficznego regionu	1. Nazwać i wskazać formy terenu: naturalne i antropogeniczne 2. Narysować szkic terenu najbliższej okolicy 3. Korzystając z mapy turystycznej umieć rozpoznać szczyty górskie Pienin i Beskidu Sądeckiego 4. Dokonać obserwacji wybranych elementów pogody • temperatury powietrza • stopień zachmurzenia • ilość dni deszczowych • ilość dni wietrznych • kierunek wiatru 5. Opracować zebrane dane klimatyczne - diagramy 6. Określić cechy mikroklimatu Szczawnicy w oparciu o dane klimatyczne 7. Umieć rozpoznać skały najbliższej okolicy i opisać ich cechy (barwa, spistość, zastosowanie) 8. Skolekcjonować typowe okazy skał 9. Przeprowadzić obserwację odkrywki geologicznej (andezytu w Malinowie) na podstawie przygotowanego arkusza 10. Znać nazwy rzek i potoków i ich lokalizację na planie 11. Przeprowadzić obserwacje i pomiary hydrograficzne na małej rzece - Grajcarek • średni przepływ wody • czystość rzeki	Geografia Plastyka Geografia Geografia Matematyka Geografia Chemia Geografia, chemia Geografia J. polski, geografia Fizyka, biologia

	• szerokość doliny rzecznej 12. Sporządzić spis głównych źródeł mineralnych ze wskazaniem ich zastosowania 13. Korzystając z odpowiedniego klucza rozpoznawczego, rozpoznać typowe gatunki roślin: • łąk • lasów • muraw skalnych • gatunków chronionych wykonać zielnik .	Chemia Biologia
D. Osadnictwo w regionie	1. Scharakteryzować dzieje osadnictwa pienińskiego 2. Podać przykłady budowli reprezentujących różne style architektoniczne • zabudowa Pl.Dietla • pensjonaty • budownictwo sakralne - kościoły - kaplice - kapliczki szczawnickie i połemkowskie w Szlachtowej i Jaworkach 3. Zaprojektować trasę: „Szlakiem zabytków architektury uzdrowskiej i sakralnej miasta” 4. Naszkicować wybrany obiekt zabytkowy miasta 5. Podać przykłady zmian, jakie zachodzą w budownictwie ostatnich lat zwracając uwagę, że niektóre budynki mogą szpeciść krajobraz	Historia Plastyka Religia Geografia Plastyka WOS
E. Mieszkańcy miasta	1. Scharakteryzować lokalną społeczność z uwzględnieniem struktury płci, wieku, zawodu, wykształcenia w oparciu o przeprowadzoną	Geografia

	ankietę na wybranej grupie ludności 2. Przedstawić graficznie zebrane dane dotyczące ludności 3. Odszukać informacje i sporządzić notatki na temat dokonań ludzi zasłużonych dla miasta: • poeci (Michał Słowik-Dzwon, Andrzej Dziedzina-Wiwer, Anna Wiercioch, J. Węglarz-Matusek, J.Zachwieja-Madziar, Jan Polaczyk) • malarze (Anna Madeja, Anna Malinowska, Jan Papież, p. Kolkowiczowie, Janina Zachwieja, Stanisław Hendel) • hafciarze i twórcy ludowi (Zofia Wiercioch, Anna Mastalska, Maria Szczepaniak, Jan Hamerski, Helena Zachwieja, Wiktoria Tomala) • sportowcy(A.A Wernerowie, K.Wójcik, S.Kapłaniak J.Sarata, G. Sarata) • lekarze(Z. Kołączkowski, P.Kukliński), księża(M.Matras, S. Wach, W. Kowalczyk), nauczyciele 4. Zorganizować spotkanie z honorowym obywatelem miasta . Tadeuszem Zygmuntem Bednarskim 5. Zorganizować wieczornicę poświęconą pamięci zasłużonych sportowców miasta 6. Sporządzić wykaz znanych rodów szczawnickich 7. Narysować drzewo genealogiczne swojej rodziny 8. Zorganizować Szczawnickie Zaduszki	Matematyka J. polski Godz. wychowawcza Godz. Wychowawcza Wych. fizyczne J. polski Historia Godz. wychowawcza
F. Funkcja turystyczna, uzdrowiskowa miasta	1. Zaprojektować trasę - wycieczki pieszej „Miejsca widokowe w Pieninach” - wycieczki rowerowej uwzględniając największe atrakcje regionu 2. Zorganizować wycieczkę pieszą na wybrany szczyt Pienin i Beskidu Sądeckiego 3. Wykonać folder promujący Szczawnicę 4. Zorganizować wycieczkę rowerową wzdłuż doliny Dunajca do	Geografia Geografia, godz. wychowawcza Informatyka Wych. fizyczne

	słowackiego Czerwonego Klasztoru 5. Sporządzić rejestr instytucji świadczących usługi dla ludności miasta i turystów: - Urząd Miasta - placówki kulturalne i oświatowe - schroniska, miejsca noclegowe - restauracje, kawiarnie 6. Ocenić bazę turystyczną i uzdrowiskową, zaproponować formy promocji 7. Zaproponować spacer po Szczawnicy wskazując zabytki przyrody.	WOS Geografia, WOS Biologia
G. Lokalne zwyczaje i tradycje	1. Wymienić zwyczaje związane z: • Bożym Narodzeniem • Wielkanocą • Zielonymi Świątkami • Św. Łucją 2. Zaprezentować scenkę rodzajową przedstawiającą miejscowy zwyczaj 3. Poznać legendy pienińskie i umieć je opowiedzieć 4. Sporządzić słowniczek wyrazów i zwrotów gwarowych używanych w miejscowości 5. Dokonać zestawienia istniejących przydomków z próbą ich wyjaśnienia 6. Zorganizować wyjście do Muzeum Pienińskiego i izby etnograficznych zbiorów Jana Malinowskiego 7. Sporządzić wykaz przedmiotów używanych dawniej przez ludność miejscową z wyjaśnieniem ich znaczenia 8. Stworzyć kącik regionalny 9. Narysować strój pieniński (kobięcy i męski), opisując dokonać porównania z wyglądem ubioru z XIX w. 10. Wskazać:	Godz. wychowawcza Godz. wychowawcza J. polski J. polski J. polski Godz. wychowawcza Historia Geografia, historia Plastyka

	• pieśni i przyśpiewki ludowe • tańce góralskie z zaznaczeniem przy jakich okazjach były śpiewane i tańczone 11. Zatańczyć wybrany taniec regionalny (ogrodnik, sztajerek, zbójnicki) 12. Spotkanie z muzykiem ludowym do wyboru: - kapela im. Dziadka Kubasa - zespół im. Jana Malinowskiego 13. Oglądanie wystawy prac artystów szczawnickich w pijalni „Magdalena”	Muzyka, Wych. fizyczne Muzyka, Godz. wychowawcza, Muzyka Plastyka

Opracowała: Maria Kamińska
Publiczne Gimnazjum w Szczawnicy